

7.5.12

ש.מ. 14658

לכבוד

עו"ד יהודה וינשטיין

היועץ המשפטי לממשלה,

באמצעות פקס : 6467001

שלום רב,

הנדון : הריסת בתי משפחותיהם של מבצעי הפיגוע באיתמר

אתמול פורסם כי השב"כ המליץ להרוס את בתי משפחותיהם של אמג'ד וחכים עוואד, שרצחו חמישה מבני משפחת פוגל במאסר 2011 ונידונו לעונשי מאסר ממושכים. לפי הפרסומים, השב"כ טען כי זהו צעד מרתיע, וכן כי בני המשפחות סייעו בהסתרת הראיות לאחר המעשה. מפרסומים אלה עולה גם כי בשבועות הקרובים אמור להתקיים דיון בנושא במשרדך.

אני פונה אליך בבקשה לדחות את דרישת השב"כ ולהימנע מהריסת בתי המשפחות.

הריסת בתים שלא לצורך צבאי מיידי אינה חוקית על פי המשפט ההומניטארי הבינלאומי. סעי' 53 לאמנת ג'נבה הרביעית אוסר על הכוח הכובש להרוס את רכושם של אזרחים תושבי שטח כבוש, "אלא אם כן היו פעולות צבאיות מחייבות לחלוטין" את ההריסה. הצלב האדום הבינלאומי, הממונה על פירוש האמנה, הגדיר את המונח "פעולות צבאיות" כ"תנועות, תמרונים, ופעולות אחרות הננקטות על-ידי הכוחות המזוינים במטרה להילחם". הריסות בתים למטרות עונשיות והרתעתיות, לעומת זאת, אינן מתבצעות כלל במסגרת של לחימה. משום כך, לא ניתן לראות בהן "פעולות צבאיות", כמשמעות המונח באמנת ג'נבה, ועל אחת כמה וכמה לא פעולות צבאיות "המחויבות לחלוטין".

הריסה עונשית של בתים סותרת גם את חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. אמנם, תקנה 119 לתקנות ההגנה לשעת חירום, שהותקנה בזמן המנדט הבריטי, ושמוכה נעשות הריסות אלה קדמה לחוק זה אולם הפסיקה כבר קבעה כי יש לפרש ברוח החוק גם חקיקה שקדמה לו.

מעבר לכך, הריסת בתים לצורך ענישה והרתעה מפרה גם את אחד מכללי הצדק הבסיסיים ביותר: האיסור על הענשת אדם בשל מעשים שביצע אדם אחר, קרי האיסור על ענישה קולקטיבית. איסור זה הוא חמור במיוחד כאשר קורבנות

עו"ד חוסיין אבו חוסיין
חזה אלברשטיין
גילה אלמגור-אגמון
השופט בדימוס מיכאל בן יאיר
ד"ר יוסף ג'בארין
דויד גרוסמן
נורה גרינברג
רות דיין
פרופ' אריאל הירשפלד
אלוף הראבן
פרופ' נטע זיו
מכרם ח'ורי
קלרה ח'ורי
פרופ' גלית חזן-רוקם
דוד טרטקובר
אברהם ב. יהושע
פרופ' יוסי יונה
ד"ר אלון ליאל
אמל מורקוס
רונית מטלון
רבקה מיכאלי
פרופ' אבישי מרגלית
פרופ' ששון סומך
פרופ' סמי סמוחה
עמוס עוז
רונה קינן
דני קרוון
פרופ' מרדכי קרמניצר
מיקי קרצמן
פרופ' דוד קרצמר
הרב דוד רוזן
פרופ' יגאל שוורץ
פרופ' אליס שלוי
ויקטור שם-טוב

הענישה הם ילדים. סעי' 33 באמנת ג'נבה הרביעית אוסר לחלוטין על ענישה קולקטיבית, ללא יוצאים מן הכלל. אם ימצא כי בני המשפחה היו מעורבים בשיבוש הליכי משפט ובהשמדת ראיות, כטענת השב"כ, אזי יש להעמידם למשפט, תוך שמירה על כללי ההליך ההוגן.

כידוע לך, בתחילת שנת 2005 החליט שר הביטחון דאז, מר שאול מופז, להפסיק את מדיניות הריסת הבתים של פלסטינים לפי תקנה 119 לתקנות ההגנה שעת חירום שבה נקט הצבא במשך שנים. במסגרת מדיניות זו, נהרסו מאות בתי מגורים בשטחים ואלפי פלסטינים נותרו ללא קורת גג. החלטתו של השר התקבלה בעקבות מסקנותיה של ועדה שמינה הרמטכ"ל דאז, משה יעלון, שלפיהן לא הוכח כי הריסת הבתים מהווה אמצעי הרתעה יעיל נגד פיגועים וייתכן כי השימוש באמצעי זה אף מזיק.

המעשה שביצעו אמג"ד וחכים עוואד הוא מחריד ומזעזע. אולם אין בכך כדי להפוך את הפגיעה הנוספת בבני משפחתם, שמעולם לא הורשעו במעורבות כלשהי במעשה זה, לחוקית.

על רקע דברים אלה, ובהתחשב בכך שוועדה צבאית קבעה כי לא הוכח שהמטרה העיקרית של הריסות כאלה – הרתעה – מושגת על ידן, אני פונה אליך כדי שתדחה את המלצת השב"כ להריסת הבתים ותפעל למניעת חידוש המדיניות של הריסת בתי פלסטינים לצורכי ענישה.

בכבוד רב,

ג'סיקה מונטל,
מנכ"ל

העתקים :

מר בנימין נתניהו, ראש הממשלה, בפקס : 02-5605011

מר אהוד ברק, שר הביטחון, בפקס : 03-6976711

מר שאול מופז, המשנה לראש הממשלה, בפקס : 02-6496421

עו"ד חוסיין אבו חוסיין
חוה אלברשטיין
גילה אלמגור-אגמון
השופט בדימוס מיכאל בן יאיר
ד"ר יוסף ג'בארין
דוד גרוסמן
נורה גרינברג
רות דיין
פרופ' אריאל הירשפלד
אלוף הראבן
פרופ' נטע זיו
מכרם ח'ורי
קלרה ח'ורי
פרופ' גלית חזן-רוקם
דוד טרטקובר
אברהם ב. יהושע
פרופ' יוסי יונה
ד"ר אלון ליאל
אמל מורקוס
רונית מטלון
רבקה מיכאלי
פרופ' אבישי מרגלית
פרופ' ששון סומך
פרופ' סמי סמוחה
עמוס עוז
רונה קינן
דני קרוון
פרופ' מרדכי קרמניצר
מיקי קרצמן
פרופ' דוד קרצמר
הרב דוד רוזן
פרופ' יגאל שוורץ
פרופ' אליס שלוי
ויקטור שם-טוב

רחוב התעשייה 8
ת.ד. 53132
ירושלים 91531
טל: 02-6735599
פקס: 02-6749111
mail@btselem.org
www.btselem.org